

Rene Kristan

HAPPY BUS ILI FILOZOFI LETE U NEBO

(Moralnost)

(Ministar za religiju upozorava: Predstava je verski tendenciozna i sadrži eksplicitne elemente marijanskog kulta)

Osobe:

FILOZOF
KALUĐERICA
ABRONOŠA
OFICIR
PREDUZETNIK
ASISTENT
DRUGI FILOZOF
HAREKRIŠNOVAC
UGLAĐENA DAMA
POZAMAŠNA DOMAĆICA
MLADIĆ
MARŠAL
DRUGI PUTNICI

Nekoliko metara iznad polumračnog odra, zasutog peskom i kamenjem, koji podseća na negostoljubive, vanzemaljske, može i lunarne, pustinje visi u vazduhu ogroman starinski autobus koji zauzima najveći deo prostora „iznad scene“, jedva primetno okrenut prednjim delom prema gore. Žid i klupe u pravcu publike uklonjene su, a sedišta su samo na suprotnoj strani. Kroz prozore iznad njih i prazninu širom otvorenog ulaza u autobus vide se projekcije prolaznih pejzaža i događaja (priroda, gradovi, burni istorijski događaji, snimci pokretnom kamerom), što nudi iluziju neprestanog putovanja kroz prostor. Ogromni točkovi sa sjajnim poklopcima sami se vrte uprazno. Neki putnici sede na klupama, drugi šetaju po praznom delu duž autobusa koji služi kao glavna scena događanja. Mlada kaluđerica, dok sve vreme stiska svoju brojanicu, automatski mumla svoje molitvice od kojih tu i tamo uhvatimo neki deo reči; niska i kvrgava torokuša u crnoj marami udara se po grudima i uz mučne grimase grozničavo i uglavnom bez glasa urla svoja spasenja u vazduh iznad i grčevito ljubi molitvenik; harekrišnovac povremeno otpjeva svoje dosadne, veštački radosne, nepevljive refrene i počne da udara po sedištima; nepokretno uspravna, ugladena dama ravna svoju odeću, popravlja veo, sklanja sitnu prašinu s

DRAMA

rukavica, nezainteresovano i superiorno gleda saputnike; domaćica krpom briše stvari koje joj dođu pod ruku, uključujući i putnike; vojnik u oficirskoj uniformi nižeg čina korača kao robot, tu i tamo stane, mehanički salutira; u zadnjem delu vozila osoba, sakrivena iza otvorenih novina; drugi putnici...

PRVI PUTNIK: Već neko vreme nema novajlija.

DRUGI PUTNIK (*nepodnošljivog karaktera, namršten*): Pa, kažem ja, celu večnost ništa novo, nikakve nove face, bez nade, baš ništa i od ovih neprestanih molitvica i poziva da se ljubi bližnji svoj, stvarno mi je loše. Dosta je! Dosta s tim glupostima. (*Počne u napadu besa da mlati oko sebe.*) Dosta mi je toga! Prokleta dosta sveg tog čekanja. Kraj s tim!

Odjednom, protiv svoje volje, na pod sedne i nevidljiva sila (npr. providan konopac od najlona) počne da ga vuče prema izlazu.

DRUGI PUTNIK (*uplašeno, u smrtnoj opasnosti*): Nee! Nee! Nisam mislio ozbiljno, stvarno ne (*s ružnom grimasom*), ovde mi je lepo, stvarno, baš prijatno, samo nemam strpljenja. Ponekad se možda malo zanesem (*odvratno peni i balavi*) živci, samo živci, ništa drugo... neću više... stvarno neću više...

PRVI PUTNIK: Ćao, matori, tako si besneo već sto puta... šta hoćeš sad i Božje strpljenje ima svoje granice...

DRUGI PUTNIK: Molim... mooolim... neeeću... višeeeee...

Drugog putnika „usisa“ do izlaza gde strmoglavo padne iz autobusa, u pozadini i ispod vozila divlje zasvetle crveni plamenovi, ispod odra čuje se strašan smeh.

Većina prisutnih zastane, neki se ćutke prekrste, kaluđerica nakratko povisi ton i brzinu svojih jektenija.

ABRONOŠA (*podigne ruke u vazduh i zakorači*): Hvala ti, o Gospode. I još više (*s mržnjom gleda saputnike*) pošalji ih tamo... gde jedino pripadaju.

U prostoru za konduktera pozvoni, u autobus uđe filozof (izgledom i energično-neurotičnoj užurbanosti podseća na poznatog slovenačkog teoretičara), veoma začuđen, trzajući gleda oko sebe.

FILOZOF: Šta je to? Šta se ovde događa? Ke pasa? (*Bulji okolo, kuca na metalne delove, hvata voćke, štipa se za obraze i ruke.*) Aaaa, zar nisam... nisam li... upravo umro, nisam li se upravo raspao u nepostojanje? Nisam li se upravo strmogladio u apsolutno ništa gde je zapisana ta... slabo zalepljena entropija struktura misleće materije... koju nazivamo... ličnost... ili obmana osećanja može da ostane... i kada osećanja nema više...

Visoko iznad scene i dvorane odjednom se začuje uzvišena, lepa, smirena muzika, scena postane tamna i blago talasa u nežnim prelivima plavih, zelenih i ružičastih nijansi, a potom s visine, sa svih strana, odjekne čist devojački glas, skoro dečji u svom zanosu i dobronamernoj nevinosti.

GLAS: Draga deco! Ja, vaša majka, sve vas volim. Čak i u teškim trenucima nemojte se prepustiti strahu! Jer ja vas volim i kad ste daleko od mene i mog sina. Volela bih da od vas napravim najlepši buket cveća za večnost.

Koliko puta ste ga, okruženi materijalnim dobrima, izdali, odbili i zaboravili? Moja draga deco, nemojte se zaslepljivati zemaljskim dobrima. Mislite na svoju dušu, jer važnija je od tela, očistite je.

Na nebesa idete u punoj svesti, upravo vi koji je sada imate. U trenutku smrti svesni ste razdvajanja tela i duše. Telo koje izvire iz zemlje, nakon smrti se raspada. Čovek dobija preoblikovano telo.

Sve vreme sam blizu vas, draga deco, i pozivam vas u svoj zagrljaj da vam pomažem, a vi me odbijate i predajete se zlim iskustvima, uz najmanje ometanje zemaljskih poslova vera vam nestane.

Kada biste znali koliko vas volim, od sreće biste plakali. Ako neko stoji ispred vas i moli vas za nešto, to mu date. Međutim, ja stojim pred mnogim srcima, a ta srca se ne otvaraju. Volela bih da svi postanu moja deca, ali to ne žele.

Ne zaboravite da ste samo putnici na ovoj zemlji i da vam zemaljske stvari mogu pružiti samo malo radosti, dok vam je s mojim sinom poklonjen večni život. Molite se da iz vaših srca krene potok ljubavi za sve ljude, kako za one koji vas mrze, tako i za one koji vas preziru.

U životima već ste svi doživeli, iskusili svetlost i tamu. Bog daje svakom čoveku da upozna dobro i loše. Pozivam vas da svetlost prenosite svim ljudima koji lutaju u tami. Postanite mir tamo gde mira nema i svetlost tamo gde je tama.

Neki putnici padnu na kolena, drugi zariju lice u dlanove, treći odsutno gledaju prema gore, kaluđerica briše suze...

FILOZOF (*naglo hoda između ljudi, gleda ih s nevericom, potom počne da besni*): Hahahaha! Mislim... ovo će sada dobiti svoje pravo ime... ovo bismo mogli da nazovemo samo hahaha... Zadnji filozofov izazov, hahaha... Izazov da poveruje u nešto čega nema... Ali to... To su, u stvari, samo klerikalno izmešani opijati... To nije ništa drugo nego sveštenik koji obmanjuje... njegove zamke i petlje... Sveštenik uvek s nama... Sveštenik kad se rodiš... kad plodiš... kad uživaš... kad trpiš... kad umreš... i kada... te više nema... (*Zaurla na saputnike.*) A vi, vi tako glupo dozvoljavate da vas opija... otrov za budale... ne vidite... da je sve to zajedno... samo jedna podvala... jedno veliko, apsurdno pozorište...

Nekoliko putnika ljutih lica opkoli ga uz pretnje.

FILOZOF (*i dalje mlati rukama u velikom žaru*): A inače... da... da... da... sad je imam... to je zapravo... to je samo nekakva poslednja predsmrtna prevara svesti... slično kao u snovima...

kada možeš u jedan jedini trenutak, pre buđenja, da kondenzuješ višednevne događaje... potpuna iluzija vremena... (*podrugljivo pogleda saputnike koji ga okružuju*) i vi... ste samo manje ili više duhovit mentalni trik... trik moje svesti... hahahahaha...

PRVI PUTNIK (*srdito prema njemu*): Ja nisam nikakv trik tvoje svesti!

FILOZOF (*šaljivo ga zadirkuje*): Hajde, hajde, ne shvataj to tako lično, nisam ja kriv što te je moja savest odjednom tako... izvukla iz svog šesira.

PRVI PUTNIK (*pobesni nije nepravilno, ali mi se ne sviđa, nemam nikakav argument protiv, zgrabi ga za okovratnik i podigne ispred sebe*): Ti... ti... si trik... ti si sasvim običan... otpad moje svesti!

FILOZOF (*uvređen, malo uplašen*): S... s takvim argumentima... se ne pobeđuje... u misao-nim... duelima...

PRVI PUTNIK (*besno*): Sad začepi svoju brbljivu njušku... i zapamti... ti... ti... bogohulni trik naše svesti... da možeš da misliš, i razmišljaš, i melješ tu nemoć u svojoj glavi, koliko god hoćeš, ali nikad više... nikad više NA GLAAAAS, jesi li razumeo... a sada odlazi... (*Snažno ga odgurne od sebe.*)

FILOZOF (*otetura se u stranu, mrmļajući popravi sebi odeću*): Argument bicepsa, šta? argumentum ad baculum... nasilnici... primitivci... totalitaristi... (*Sedne u praznu klupu iza uglađene dame koja se s decentnim razumevanjem okrene prema njemu.*)

UGLAĐENA DAMA (*poluglasno, reči oblikuje prefinjeno*): Ponekad je stvarno neizdrživo među ovakvim prostacima. No, znate, možda ipak nije sve tako crno, pogledajte, tamo imamo još jednog filozofa, možda bismo mogli s njim da iskultiviramo neku novu brilijantnu ideju, recimo neko rešenje za naš nezavidni položaj...

FILOZOF (*imitirajući njenu galantnost*): Vi, blagorodna gospodo, vratili ste mi (*sa strane i tiše*), uprkos mom otporu prema buržoaziji, nadu. (*Uhvati njen nasumično podignut koke-tirajući dlan, prinese ga usnama, nevesto joj poljubi prste.*) Brzo krećem, doziva me glas bezbrojnih novih zamisli... adieu... (*Mahne joj prstima.*)

UGLAĐENA DAMA (*zadovoljno šapne*): Oh, možda malo grub, ali ipak kavaljer...

Filozof kašljući krene prema drugom filozofu.

DRUGI FILOZOF (*pokušava da se unapred distancira*): Izvinjavam se, dragi kolega, međutim, znate, verovatno nismo baš iz istog plemena... ja sam hajdegerovac...

FILOZOF: Moje saučešće... znači... čast mi je... i ako dozvolite da nastavim populistički vašem domaćem idiomu... kao tako beskompromisan mislilac, ne sumnjam da ste i u ovo

situaciji, usred tih slepila najrazličitijih sumnjivih izvora, sačuvali potpuno uverenje da je jedino i samo tu – biti, to je gola i skinuta tu – biti vredna naše nedeljne pažnje i da je ova iluzorna žudnja kojoj smo ovde svedoci, samo žudnja za lažnim bivstvovanjem, bežanje u stvarno ništa...

DRUGI FILOZOF: Načelno ste u pravu, svakako, sâm dobro znam da ima nešto tu, a uprkos tome, već sad vas upozoravam na to da su mnogi, nakon višemesečnog sedenja na ovoj klupi, bili prisiljeni da promene svoj pogled na to šta zapravo znači (*pokazuje na svoju klupu i okolinu*) tu – biti.

FILOZOF (*nasloni se na stolicu*): Možda rezignirani?... Ja neću nikad biti... i tvrdim vam, vreme će, u mom slučaju, biti na mojoj strani...

Iznad kondukerovog sedišta ponovo pozvoni, uđe pristojno ispeglan preduzetnik srednjih godina s akten-tašnom u ruci. U nemom razgovoru prvi putnik mu, s nekoliko pokreta, objasni gde se našao; na došljakovo pitanje da li na ovom mestu postoji i nešto para, ovaj drugi odmahne glavom i okrene prazne džepove. Preduzetnik ne gubi vreme, brzo se prošeta gore i dole po autobusu i skenira, ili bolje „marketinški“ odmerava, putnike; stane, otvori svoju tašnu. Na slobodan deo zida, između ili iznad prozora (može i na šofersku kabinu), zalepi nekoliko dijagrama i tabela; na prazne papire flomasterom piše velika slova, crta strelice, i dalje se okreće naokolo da proverava i ujedno sam sebi glasno izgovara napisano.

PREDUZETNIK: Determinisati... tržište... najperspektivnija aktivnost... potražnja... duhovne usluge... to, to će biti to... ponuda duhovnih usluga... tradicija... asistent... efektni uzor... uvođenje konverzije valute... konvertibilno dugme... konsolidacija hijerarhije i vođstva...

Odlučno klima glavom, ponovo pažljivo gleda saputnike, izabere asistenta, dovede ga do svoje tašne, brojnim pokretima daje mu prve instrukcije i upute, ponovo piše na papire; potom se svečano uspravi, metalnom olovkom glasno pokuca na rukohvat, glasno se nakašlje i obrati se prisutnima, od kojih se nekolicina polako i bez interesovanja okupi pred njim.

PREDUZETNIK: Poštovani saputnici i saputnice, velika mi je čast i zadovoljstvo što me je prijatna sudbina (*nekoliko putnika nevoljno uzdahne*) dovela nigde drugde, već baš u vaše cenjeno društvo... i to zbog nesumnjivo korisnog razloga... možda s pravom i istinitom misijom... dakle... da pređem na stvar... sigurno se slažete da nam je u ovim kritičnim, stresnim vremenima više nego ikad potrebna... na putu ka toliko željenom svestranom spasenju... obilna duhovna pomoć... pouzdana pomoć nekog ko će dubinskim, stručnim znanjem i nesebičnim, čovekoljubivim vođstvom... znati da nas dovede na viši... nivo spasenja... da nas približi istinskim vrednostima... koje će nas odvesti tamo gde svi stremimo, pravo na nebo... dozvolite da vam u ovom svečanom trenutku, s velikom radošću, svečano objavim otvaranje... (*glasnije, con fuoco*) preduzeća *Spiritus d. o. o.*... koje će svojim profesionalnim uslugama ispuniti baš sve vaše želje... i odmah ću vam reći u poverenju... da će vam biti na raspolaganju visokokvalitetni grupni... kao i individualni tretmani... sve po najpovoljnijim cenama (*podigne ispisanu tabelu ispred sebe*), pogodnim za svaki džep...

CENOVNIK USLUGA

1 tretman = 1 konvertibilno dugme

KURSNA LISTA

1 dugme = 50 cm² materijala

2 dugmeta = kopča, šal, kapa

5 dugmadi = pantalone, suknja, cipele

10 dugmadi = sako

20 dugmadi = kaput

FILOZOF (*koji je gundao još pre toga, poviče*): On je prokleti kapitalista! Dole s kapitalizmom! Dole s profiterima! (*Preduzetnik ga divlje pogleda i ljutiti saputnici ga utišaju.*)

PREDUZETNIK: I sada dozvolite još i inauguracijsku demonstraciju... aplikacije naših izuzetnih usluga i njihovog blagotvornog učinka na vaše duše... vi... da, vi, gospodine oficiru... budite tako ljubazni i priđite ovde...

Oficir odlučno stane ispred njega, salutira.

PREDUZETNIK: Prvo, kao prvo... vaš, inače stvarno uzoran, drndav pozdrav, za naše... takoreći nadzemaljske uslove nekako je... neprimeren... rekao bih... možda malo preoštari... i zato će biti potrebno da ga svakako... što je stručnije moguće... produhovite (*uhvati ga obema rukama dok on mehanički salutira desnom rukom*), dodati mu nov, uzvišen sadržaj... tako... da, tako... podignite i levu ruku... spojite vrhove prstiju ispred sebe... potom se zahvalno osvrnite prema gore... i potom ponizno prema dole... tako... odlično... i sada ponovite nekoliko puta... molim...

OFICIR: Razumem! (*Oduševljeno vežba po odru, mehanički dižući obe ruke ispred čela u trougao, odsečno klimajući gore-dole.*)

PREDUZETNIK (*sija u svom prvom uspehu*): Sjajno, nadam se da vam je ova, naizgled, mala demonstracija predočila... samo srž naših usluga... koja je svakako maksimalno povećanje vaših mogućnosti za odlazak tamo, kuda želite... u Jelisej... u nebo... u blaženstvo i večno zadovoljstvo...

Asistent oduševljeno pljesnu i za njim, skoro s istim žarom, i ostali putnici. Asistent potom s improvizovanom strelicom na kraju teleskopskog, demonstracijskog štapića stane među ljude i pokušava da od prisutnih pridobije korist.

PREDUZETNIK: Ah, da, naravno, još to... skoro da zaboravim,... s obzirom na visoke početne troškove naša korporacija računa na... vašu dobrovoljnu podršku... i to u našoj novoj

valuti – konvertibilnim dugmadima... morate da razumete... da se zapravo radi o zajedničkom projektu... za dobro svih nas...

Oficir halapljivo otkine dva dugmeta i spusti ih u grm, nekolicina ostalih uradili su isto.

PREDUZETNIK (*pobožno skupi ruke i klima*): Bog će vam platiti, ne sumnjajte u to.

FILOZOF (*već je duže vreme kuvao svoj bes i na kraju eruptira*): Prevarant... pobožni derač... eksploatator... ljudi... ljudi... ne verujte mu... odraće vas... opljačkati do kože... ukrašće vam dušu...

PREDUZETNIK (*ljutito usmeri kažiprst ka ovome koji urla i zagrmi*): Uхватite ga... uhapsite ga... među nama nije i nikada neće biti... mesta za narušivače mira i sloge...

Oficir i asistent bace se na filozofa.

PREDUZETNIK: Oduzmite mu ličnu imovinu!

Oficir i asistent pritisnu filozofa na pod, skinu mu pantalone, jaknu i košulju, tako da ostane samo u dugim zvezdastim gaćama i kratkoj majici s natpisom Hasta la victoria siempre, privežu ga kaišem za sedište, izuju mu cipele i čarape, a on još glasno protestuje.

FILOZOF: Dole s represijom... živela jednakost... bratstvo... egalite... liberte...

PREDUZETNIK: Utišajte anarhistu, zapušite mu tu pobunjeničku njušku! (*Iz akten-tašne još pre toga izvukao je lepljivu traku, bacio je asistentu i oficiru koji zalepe filozofu usta.*)

PREDUZETNIK (*očigledno smiren, glas mu postaje delimično liturgijski pevljiv, ali izrazito nemelodičan*): Tako, skupo putničko zajedništvo... radujmo se... radujmo se... prvo veliko iskušenje je iza nas... hvala za vaše donacije... (*asistent u međuvremenu opet napadno naplaćuje donacije*)... upravo te sitne pažnje su ništa manje nego... vaše ulaznice za raj... i ne zaboravite, možete da darujete u različitoj robi... (*pokaže na kursnu listu*).

Asistent nekima odreže ili raspapa cele komade pantalona, rukava, suknji...

PREDUZETNIK (*zadovoljan količinom skupljenog*): Vaši neprocenljivi darovi biće sada brižno registrovani i upotrebljeni u našim zajedničkim projektima...

Nakon kratkog objašnjenja skinu oficiru kapu, pocepa vezeni amblem, domaćicu pita gestovima da li zna da šije i povuče se s plenom u šofersku kabinu i zatvori je brižno za sobom.

Preduzetnik izađe iz kabine u novoj, veličanstvenoj odeći, ogrnut velikom odorom, sašivenom od delova više haljina, na ramenima ga krase dodatno dekorisani emblem, a na glavi oficirska kapa kojoj je našiven dvodelni špicasti dodatak koji podseća na episkopsku kapu; u rukama drži improvizovani pastoralni štap – metlu, na čijem je vrhu prilepljen završetak u obliku

puža od papira i selotejpa. Domaćica i asistent, na njegov despotski nagoveštaj, razviju i na rukohvate ispod plafona pred kabinom obese obrubljen komad materijala na kojem su našivene veliki, raznobojni dugmići i kopče koje sastavljaju reč BOG. Preduzetnik se teatralno i svečano pokloni ispred božanskog natpisa, potom se okrene prema ostalima, raširi ruke i bučno zapeva.

PREDUZETNIK: Zajedno slavimo božje ime i njegovu svemoć.

ABRONOŠA (*zakrekeće*): Bogu večna slava.

PREDUZETNIK (*još uvek u duhu liturgije*): Dragi saputnici na putu ka večnosti... na našnji veliki dan... trudićemo se da ispunimo sve... u najvažnijem zadatku naših života... u pravilnom i bogoljubivom izgovaranju molbi i molitvi... braće i sestre... zajedno kleknimo... pogledajmo u sebe... istražimo dubine svoje unutrašnjosti... i iz nje... izvucimo ono... što nam je najdragocenije... i to ponudimo Gospodu... ovaj pokret... (*rukama zavrti po svom trupu, spoji dlanove za molitvu i podigne ih ispred sebe, istovremeno počne krišom poželjno da gleda mladu kaluđericu koja se, kao dobro razrađen automat moli nedaleko od njega*)... bio je patentiran posebno od strane... našeg jedino spasenog preduzeća Spiritus... garancija je za naš skorašnji odlazak na nebo... znak je nesebičnog davanja... koje nas spaja i oslobađa... ponavljajmo ovaj pokret... vežbajmo i ponavljamo ga... dok mislimo samo čiste, pokajničke misli... (*bogohulno s prikrivenom strašću bulji prema kaluđerici*) darujmo sebe... i sve što imamo...

Ostali putnici na različito uspešne načine imitiraju njegove obredne magične pokrete.

PREDUZETNIK (*hoda među njima, popravlja im položaje ruku, glave, usmerava im pokrete i na kraju stane kod kaluđerice*): Vi, gospođice, vi ste istinski talenat... talenat koji se retko sreće... ali pokušajte s više emocija... (*udari se po levoj strani grudnog koša*) pogledajte u svoje srce... (*klekne pored nje*) i probudite ga... odavde... (*pokaže*) odavde... (*i dodirne joj grudi*) mora sve da kipi... talasa... (*sam se zapali*)... penjati se ka vrhu... tako... tako, da, da... vaša tehnika već sada je sjajna... a do samog vrhunca... potrebno vam je još nekoliko ispravki... (*u njemu vidno raste požuda*) gospođice, baš vama... sada ću posvetiti svoju prvu individualnu... duhovnu konsultaciju... samostalni tretman u svom privatnom kabinetu...

Pokaže prema šoferskoj kabini i podigne je za ruku. Ona ga pomalo zbunjeno, ali poslušno prati. Nakon nekoliko koraka počnu da ga hvataju grčevi, ispusti kaluđericu i sruši se na pod, nepoznata sila povuče ga prema izlazu.

PREDUZETNIK (*u afektu vikne dignutih ruku*): Gospod me već zove sebi... sada vidite... kako brzo dobiju nagradu... njegove verne sluge... nebo se otvara onima kojiiii...

Strmoglavi se prema dole, na pozadini i ispod vozila zasijaju plamenovi, ispod odra začuje se strašan smeh. Zapanjeni putnici (mnogi s isečenim pantalonama, rukavima, sa samo jednom cipelom ili bez cipela u neverici jurcaju tamo-amo, asistenta, koji još uvek trči za njim s puškom,

neki besno odgurnu od sebe. Ugladnena dama trudi se da oslobodi filozofa koji je sve vreme ispuštao prigušene glasove i besno se bacakao na sedištu. Na kraju, slobodnom rukom skine traku s usta i ekstatično zaurla.

FILOZOF: Sloboda! Sloboda! (*Kao bez glave trči naokolo i grli saputnike.*) Spaseni smo... spaseni od laži... od prevara... pravda pobeđuje... to... to nije ništa drugo nego... moj prvi neosporni dokaz za postojanje... (*donekle sumnjičavo, potom pobeđnički*) pravde... Boga... (*podigne ruke*) upravo smo nesumnjivo videli... pravdu... Božju pravdu... kako nepogrešivo deluje... kažnjava... nagrađuje... hvala ti... hvala... (*potom se sagne i uhvati se za čelo*)... a ja sam sve do sad bio sâm... lutao sam... u velikoj obmani... misli mi je zamaglila... gordost... gordost plitkog znanja...

U tom trenutku i njega nepoznata sila gurne na pod; dok sedi, drži se za glavu, dok ga polako nosi prema izlazu.

FILOZOF (*očajno*): Ne u vatru, matori... zapravo mladi... da... večno mladi... mlad kao *fijat luks*... prve svetlosti... ne u vatru... neeee... znaš... imam osetljivu kožu... čak ni na sunce ne smem bez kreme... naučio si me... sada znam... sada znam, da... u svojim zabludama... u traženju lažnih istina... zalutao sam... obmanjivao druge... (*potom čak slomljeno ispred izlaza*) sada mi je iskreno žao... iako, kao što vidimo, kasno... dogodi se tvoja volja...

Pošto je stigao do izlaza, telo mu odnesu prema gore, prema plafonu odra što prati svetlucaje „zvezdaste“ bele i plave svetlosti i „anđeoska pesma“ (odabrana polifona renesansna ili srednjovekovna muzika).

Zabuna među putnicima dostigne najviši nivo. Abronoša počne tupo da udara u pod krivim nogama i da cvili.

ABRONOŠA: To nije fer! Nije feeer! Tako više ne ideee! (*Viče i mahnito udara po vazduhu iznad sebe.*) Hoćeš li sada da primiš svakog ateistu, svakog antihrista koji se udari po glavi zbog svojih svinjarija? Pozvaćeš i onog ubicu (*pokaže i priđe osobi sakrivenoj iza časopisa koja odmah počne da se tresu*), ono čudovište tamo iza, koje bih zadavila vlastitim rukama. Neee, neće biti tako, zajedno ćemo ih uloviti i poslati tamo gde pripadaju... samo uzmi... uzmi me kod sebe... (*padne na pod i počne da klizi prema izlazu*) ahhh... konačno uslišena... hvala ti... zajedno ćemo jednom zauvek da počistimo ovo leglo... hahahahahah... uništiti sve te nehrišćanske štetočine... hahahahahahaha... (*Smeh se pretvori u krik, pošto se strmoglavi dole, u pozadini i ispod autobusa sijaju plamenovi, ispod odra čuje se strašan smeh, nekoliko metara iza nje prati je asistent s puškom koji je i na svom poslednjem putu vredno nosi naokolo.*)

Mnogi putnici pokazuju znake olakšanja, drugi su i dalje zaprepašćeni, pokušavaju da ublaže minule događaje, neki prikupljaju izgubljene komade svoje odeće, polako se smiruju.

S ulaza dopleše u deliričnom muzičkom transu, tiho mrmrlajući i zviždeći pophit, mladić koji izgleda kao da je sređen i isfriziran za andergrund rejv.

MLADIĆ (*smeje se s uživanjem, pleše, maše naokolo i namiguje saputnicima*): Do jaja, eeej... ćao, društvo... pa vi ste mi ovde pravi hepi bus... ovo je najbolji trip u mom životu... (*na trenutak stane ispred oficira*) hej, matori... dobro si se sredio... totalno kul... (*namiguje kaluđerici koja mumla svoje večne molitvice*) totalno fensi riba... (*sagne se pored nje, prisloni dlan na svoje uho i pokuša da razazna njene jektenije*) ma, slušaj, matora... koji to rep ti izvodiš ovde... (*začuđeno klima glavom*) hm, na svoj način si jedan perfektan džuboks... automatizovan i to... ali i tebi je ponekad... potrebno navijanje... u pravu sam... (*Odmakne joj ruku iz položaja za molitvu, kaluđerica se ukoči i prekine molitvu, a on njenom rukom napravi nekoliko kružnih pokreta, kao da je navijao mehanizam, a potom joj ruku opet spoji s drugom i kaluđerica istog trenutka opet nastavlja svoje mumlanje.*)

MLADIĆ (*ironično ozbiljan*): Ej, znaš znanje, matora... vladaš... opasno... nema šta... nešto ću ti otkriti... volim profesionalke... ne moram da krijem, pa... znam da bi se malo vatala... i kresnula i to, ne... ali izvini, e... (*ustane i pleše*) trenutno sam... baš sad sam tako neverovatno... pun samog sebe... još malo sačekaj, ajde... malo uspori... hoćemo... samo još malo... sve mi je tako kul... najbolji trip u mom životu...

PRVI PUTNIK (*stane ispred njega, ledeno*): To je bio tvoj zadnji trip... ti glupo strašilo... i prestani već jednom s tim glupostima...

MLADIĆ (*pozdravi ga*): Hajdihaj... ma daj, ne guši matori... kaži Sandiju nek ti da onaj jedan svoj... čarobni miks... odmah ćeš biti super raspoložen...

PRVI PUTNIK (*bezni*): Ti, balavče, ti... zaboravi na Sandije... i na svoje ribe... za one dole si debelo mrtav...

Mladić stane, sumnjičavo i s više pažnje posmatra okolinu.

PRVI PUTNIK (*nemilosrdno*): I... hoćeš li konačno shvatiti o čemu se radi? Upravo si crkò, dečko... neko ti je očigledno smešao preveliku dozu...

Mladić žmureći naglo odmahuje glavom, potom pogleda saputnike, trči po autobusu, gleda kroz prozore, očajan, uhvati se za glavu, napravi nekoliko koraka i pokajnički čučne pored kaluđerice i nasloni glavu u naručje. Kaluđerica ustukne, ponovo se ukoči i zanemi.

MLADIĆ (*jecajući*): Pa, neeee.... neeee... zašto... zašto ja prvi... nisam uradio ništa strašno... potreban sam bendu... i Tini sam potreban... matorcima sam potreban... oni su meni potrebni... (*Zaplače, kaluđerica mu spusti dlan na glavu, osećajno počne da ga mazi po kosi.*)

Mladić naglo ustane, obriše suze s lica, unutrašnji nemir i mladalačka energija još uvek ga bacaju vamo-tamo, olovkom počne da udara ritam po metalnim palicama, kaluđerica ga gleda sa setom u očima.

MLADIĆ: Šta, uopšte, radite ovde sve ovo vreme? Izgledate kao da se nasmrt dosađujete (*udara bubnjeve i pevuši tekst koji usput smišlja*). Šta kada bih oformio jedan kul bend... hej, hej, ljudi... *wake up*, probudite se... dobro jutro... mora nešto da se uradi ovde... da oni gore budu veseli... da vide da se trudimo... da imamo šta da pokažemo... da nismo samo senke za loš bioskop... hajdemo... ako neko nešto zna... za mnom... (*Zabrunda jednostavnu melodiju i u nju usput ubacuje reči.*)

Dok nisam ovde došao,
stalno sam na žurke išao,
u meni je bio veliki fajt
i nisam znao šta je rajt;
al' nisam mogao dovek,
morô sam postati čovek,
jebati se s kretenima,
odrasti pre vremena,
stati iza svog imena...

Dok repuje, hoda među putnicima i podstiče ih na saradnju, neki prate ritam njihovim glavama, rukama, dok drugi „udaraju ritam“ stopalima, plešu nespretno.

Nisi se najbolj snašao
kad si u igru ušao,
zamku nisi video –
sa svih strana ludilo
na tebe se okomilo,
i sputava tvoj opstanak,
gura te u sunovrat
i hiljadu puta gineš
ali te nešto digne
i potom vikne... ne boj se...

...on te voli...

jea... onaj gore te voli...

Beskonačno te voli...

I kaže ti... ne boj se...

Bog te voli... (*Sagne se prema kaluđerici, pomazi je.*)

Ti si moje blago...

On te voli...

Dopleše do osobe s otvorenim novinama, koja mu jedina ne poklanja nikakvu pažnju.

MLADIĆ: Čao, tebe su te novine progutale, ili šta... ili ti gutaš njih... Ajde, šta izigravaš ovde...

Novine i ruke koje ih drže počnu grčevito da se tresu.

UGLAĐENA DAMA (*i još nekolicina putnika uplašeno*): Pusti ga, pusti ga...

MLADIĆ (*ignoriše upozorenja i približi mu se još više*): Svi smo mi ovde već u pravom filingu... Nemoj ti sad da nam kvariš igru... (*Rukom uhvati novine koje se sve više tresu.*)

KALUĐERICA (*panično krene prema njemu*): Ostavi to... čudovište...

Mladić stane za nekoliko trenutaka napetosti...

MLADIĆ: Hajde da pogledamo... kakvo si ti čudovište...

Nasilno mu odmakne novine. Iza njih se u iscepanoj, zapaljenoj i raspoloj admiralskoj uniformi – delom sakriven samo još iza svojih tamnih naočara – pojavi „maršal“.

MARŠAL (*zakašlje se, drma ga tremu*): Drugarice i drugovi... ovaj... baš ne bih želeo... ovaj... da vam smetam...

MLADIĆ: Hahaha... to si dobro rekao, matori... tu si u pravu... previše si napravio sranja... i zajebao... ali, čekaj... (*odglumi začuđenost*) jesi li ti sto posto siguran da si ušao u pravi autobus... jesi li proverio broj perona... i registraciju... i te stvari...

MARŠAL (*zbunjen*): Puno vam hvala... na pažnji... bilo mi je veoma drago... (*A posle, kao da je tek sada stvarno registrovao mladića i kaluđericu ispred sebe, potapše ih.*) Narod koji ima takvu omladinu... ne mora da se plaši za svoju budućnost... Čao, momci... (*Ponovo se sakrije iza podignutih novina.*)

MLADIĆ: Okej, maršale, nek ti bude zasad... a svi ostali... idemo dalje... (*Ponovo počne da repuje, neki saputnici, ponajviše harekrišnovac koji ga prati dugim, skoro plesnim koracima, idu za njim, udaraju ritam...*)

Nikad ne smeš da se samo predaš
i kad gledaš duboko u provaliju
nikad ne smeš ničeg da se bojiš
pa ako si star il' mlad
jedino što moraš uvek da znaš
je to...

da on još uvek tebe voli...

jea, jea... Bog te voli...

i kad više ne možeš da ustaneš,
i kad nisi još našao vrata,
i kad misliš da si mat,

možeš biti siguran...
On te voli...

Jea... Onaj gore te voli...

Tokom zadnjih stihova, dok pleše u blizini izlaza i peva, sila ga povuče napolje i prema gore, prati blesak bele i plave svetlosti i „pesmu anđela“. Kaluđerica koja ga je donekle uzdržano, a verno pratila, okreće se za njim, oduševljeno mu maše i šalje poljupce, potom i harekrišnovca koji je prethodno obrisao o tuniku svoje obredno našminkano lice i još nekoliko entuzijastičnih putnika...

Nedugo zatim muziku prekine buka snažnih detonacija. Na prozorima, gde su bile naslikane pokrajine, sada se pojave ratni prizori eksplozija, atomskih pečuraka... Putnici nagrnu ka prozorima, šokirani gledaju dole...

PRVI PUTNIK: Dole na staroj zemlji malo su zaratili... Bog zna šta će ostati od nje... Svakako možemo da se pripremimo za poplavu pridošlica...

Scenu u autobusu prekrije mrak, vidimo samo prizore uništenja, projektovane na prozore i siluete ljudi koji, jedan za drugim, dolaze kroz prednji ulaz.

Nebeska muzika... talasi duginih boja upereni su ka publici i prelivaju se po celom gledalištu, potom s visine odjekne čist devojački glas:

GLAS: Draga deco, neumorna sam i zovem vas čak i kad ste daleko od srca. Osećam bol zbog svakog koji je zalutao, ali ja sam majka i mogu da opraštam i radujem se svakom detetu koje se vrati meni.

Preklinjem vas, ne dozvolite da mi srce plače krvave suze zbog duša koje se gube.

Ja sam vaša majka. Zato želim da vas sve povedem ka savršenoj svetlosti. Želim da svako od vas bude srećan već na zemlji i da mi se pridruži na nebu.

Neka vaša molitva iz srca postane razgovor s Bogom; i mir će kao živa reka poteći iz vaših srca u ceo svet.

Deco moja, ne zaboravite da vam je život prolazan kao proletnji cvet koji je danas predivan, a već sutra nestane.

Tako lako dozvolite da vas zavedu, izgubite se u materijalnim i ljudskim stvarima i zaboravljate da je Bog vaš najveći prijatelj. Pozivam vas da promenite svoje živote jer ste

krenuli na put bede i uništenja. Neka svaka mržnja i zavist nestanu iz vaših života i misli; samo tako moći ćete da prepoznate oznake vremena.

Bez vas Bog ne može da ispuni ono što želi. Bog je svima dao slobodu i vi raspolazete njome. Ne zaboravite, deco, da je sloboda vaša slabost.

Biti slobodan znači razdvojiti dušu od zemaljskih briga. Znači voleti Boga i Njegova dela. Oslobodite svoje duše, deco.

Mir je dragoceni dar koji dolazi od Boga. Molite za njega i dobićete ga. Pričajte o miru i nosite ga u svojim srcima. Negujte ga kao ružu kojoj je potrebna voda, nežnost i sloboda. Budite oni koji donose mir drugima.

Želim da se svako od vas zaljubi u večni život koji je vaša budućnost kako biste sve ovo-zemaljske stvari koristili samo kao pomagalo koje vas vodi bliže Svevišnjem.

*(Sa slovenačkog prevela **Nina Gugleta**)*